

JERNHATTEN

Der kan parkeres på P-pladsen imellem Havmølleåen og Jernhatten.

GPS: 56°14'40.49"N, 10°46'48.66"Ø

STUBBE SØ

Der kan parkeres på P-pladsen ved Møllebækvej i Gravlev. Skiltet vandresti mod Stubbe Sø Naturresevat.

GPS: 56°16'22.40"N, 10°43'43.53"Ø

GÅSEHAGE

Der kan parkeres på P-pladsen ved slusen ved Øer Maritime Ferieby. Herfra vandring langs stranden mod øst.

GPS: 56°9'11.66"N, 10°41'3.38"Ø

AHL HAGE

Der kan parkeres på P-pladsen ved Ahlvej. Toilet.

GPS: 56°10'23.33"N, 10°38'40.21"Ø

STRANDKÆR

Der kan parkeres på P-pladsen ved Øvre Strandkær besøgscenter. Toilet.

GPS: 56°13'36.17"N, 10°34'18.19"Ø

ØRNBJERG MØLLE

Der kan parkeres på P-pladsen ved møllen.

GPS: 56°15'36.89"N, 10°38'3.51"Ø

TREHØJE

Der kan parkeres på P-pladsen ved Trehøje.

GPS: 56°12'17.49"N, 10°31'56.36"Ø

FUGLSØ STRAND

Der kan parkeres på P-pladsen ved Fuglsø Strand. Toilet.

GPS: 56°10'56.58"N, 10°32'29.64"Ø

GRAVLEVSTIEN

Der kan parkeres på P-pladsen ved Møllebækvej i Gravlev.

GPS: 56°16'22.40"N, 10°43'43.53"Ø

Ebeltoft parkering: P-pladsen ved Vibæk Strand i Ebeltoft.

GPS: 56°13'5.32"N, 10°40'14.72"Ø

HESTEHAVESKOVEN

Der kan parkeres på P-pladsen ved Slotskroen. Toilet på bagsiden af slotskroen.

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

Der kan parkeres på P-pladsen ved Slotskroen. Toilet på bagsiden af slotskroen.

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

GPS: 56°16'59.94"N, 10°28'48.68"Ø

OPHOLD OG FÆRDELSE:

Vær opmærksom på, at Nationalpark Mols Bjerger består af privat og offentligt ejede arealer med forskellige opholds- og færdselsregler. Du er meget velkommen som gæst, men må ikke færdes overalt i landskabet.

Reglerne for færdsel og ophold er generelt:

OFFENTLIGT EJEDE AREALER.

- Ophold og færdsel er tilladt døgnet rundt.

PRIVATEJEDE AREALER FRA KL. 06 TIL SOLNEDGANG.

- Ophold og færdsel til fods og på cykel er tilladt på veje og tydelige stier.
- Cykling på MTB er kun tilladt, hvor færdsel på almindelig cykel er mulig.
- Ophold og færdsel er tilladt på udyrkede arealer, dvs. arealer der henligger som natur.
- Færdsel og ophold er ikke tilladt på dyrkede arealer, hvor der vokser korn, græs, majs mv. eller som er pløjet eller harvet.
- Færdsel og ophold på indhegnede arealer er som udgangspunkt ikke tilladt. Hvis leddet står åbent, eller der er opsat stenters eller låger i hegnet, er færdsel og ophold dog tilladt.
- Ophold og færdsel til fods er tilladt på stranden.

Er du i tvivl, så hold dig til veje og tydelige stier, eller spørg dig frem. En venlig henvendelse til de lokale lodsejere giver ofte et positivt resultat.

For yderligere information om adgangsregler henvises til Naturstyrelsens vejledning på www.naturstyrelsen.dk/Naturoplevelser/Adgang

Tag hensyn til naturen og lodsejerne. Færdsel med omtanke er til glæde for alle!

Nationalpark Mols Bjerger
Sekretariat, Jagtslottet,
Grenåvej 12

8410 Rønne

www.nationalparkmolsbjerger.dk

Tekst: Jens Reddersen, Foto: DGI Karpenhøj, Bo Skaarup, Morten DD Hansen, Flemming Hørsted, Tryk: GP-Tryk, Grenaa, Layout: Nationalpark Mols Bjerger

NATURENS UDFLUGTSMÅL

NATIONALPARK MOLS BJERGER

DANMARKS NATIONALPARKER

HEDELVING

TORNIRISK

LILLE LYNNGRÆSSHOPPE

I denne folder har vi samlet 10 af Nationalpark Mols Bjerger mest karakteristiske naturkseksempler
De våde og salte med hav, beskyttede fjorde og laguner til de
ferske vande med rene søer og vandløb, enge og moser.
På tør land er der bøgeskov, plantager og dyrkede marker. Mest
kendt er dog den tørre, varme, magre Mols Bjerger-natur, gamle
græsningsoverdrej, især i de fredede arealer af Mols Bjerger men
også overalt langs veje, kyster og i Ebeltoft.
Mange steder vil foldere, infotavler, udstillinger og Naturstyrel-
sens gult markerede ruter (gul-plettræ) guide dig på lokale-
terne.
Brug naturen og pas godt på den. Vi ses derude!

*Naturen i Nationalpark Mols Bjerger er næsten uoverskueligt
mangfoldig, men du kan sagtens gå på naturopdagelse uden den
store baggrundsviden.*

Brug tid og sanser – se, rør, lugt, smag og lyt, så kommer naturen
til dig:

Anemoner og lysesgrønne bøger i majs kaløskove.

Bier og blomster en varm juledag i Mols Bjerger.

Legende marsvin og havfugleskrig ved Jernhatten i oktober.

Vildtet på markerne ved Stubbe Sø i januar.

Nationalpark Mols Bjerger dækker 180 km² og indeholder store skove,
hede- og overdrevsarealer samt søer, kyst- og havområder.
Området strækker sig fra Kattegatkysten i øst til Kaløskovene i vest,
fra de bugtede Vigge i syd over Mols Bjergeres storslåede moræneland-
skab til stidens smeltevandsletter i nord. Til Nationalparken hører
også Ebeltoft by, landsbyer og sommerhusområder.
Nationalparken har til formål at bevare, styrke og udvikle naturen,
kulturmiljøerne, de geologiske særpræg og give de besøgende gode
muligheder for fritidsliv og information om området.
Vi byder dig velkommen! Se også Nationalpark Mols Bjerger hjem-
mesider på www.nationalparkmolsbjerger.dk, hvortil der er link til
Danmarks øvrige nationalparker.

Nationalpark Mols Bjerger

En Nationalpark med varieret natur

ØVRE STRANDKÆR

I Jylland fortælles det, at der kun skal to huse og et sving til en landsby. Landsbyen Strandkærs to gårde - Øvre og Nedre Strandkær, ejet af Naturstyrelsen og Naturhistorisk Museum - formidler naturoplevelser i hjertet af Mols Bjerge.

Flere gulplet-ruter og grusveje starter her mod de fredede områder. På de lysåbne arealer kan du bl.a. nyde tjærenelike, lyng og blåklomme med musik fra sanglærke, gulspurv, græshopper, og som en særlig specialitet, den rødryggede tornskade. Er du til hugorm og firben, så find dem ved solvendte stier og sandskred.

HESTEHAVESKOVEN

Fra Kalø Slotsruins P-plads når man hurtigt ind i Hestehaveskoven, og her kan man forsvinde i skovens dybe stille ro. Kalø-folderen på P-pladsen hjælper dig ud igen, via skov, fortidsminder og udsigter. Snyd ikke dig selv for kystskræntens troldekov; med blå anemone, viol og sanikel, alle tegn på fed lerbund og en høj skovalder. Den højstammede bøgeskov er mørk og tyst. Kun få fugle som bog-finke, skovdue og skovsanger trives her.

Pletter i skoven med urørt skov giver døde træstammer, der er et sandt paradys for fugle, svampe og insekter. Mod vest leder en gulplet-rute til et fugletårn, hvorfra Følle Bunds mange eng- og vadefugle kan ses.

Fra bronzealderhøjenes toppe (127 m) ses Nationalparkgrænsen mod SV, hvor isen lagde frugtbar ler, og agerbruget stadig er intensivt, mens isen efterlod næringsfattigt sand på bakkekrænterne og kysterne langs Ebeltoft Vig. I fordums tid blev de næringsfattige bakker derfor anvendt som græsningsarealer for kreaturer og domineres

TREHØJE

derfor i dag af buske, der med torne kan modstå græsningen (slåen, brombær, rose, ene og tjørn). I andelstiden plantede man bakkerne til som nåletræsplantager, der endnu præger landskabet. Meget ryddes dog i disse år i forbindelse med naturgenopretningsprojekter. Overdrevsfloraen med arter som kobjælde, skorzonner og djævelsbid bevares med varieret afgræsning med skovkvæg, gutefår og geder. Flere oplevelsesrige gulplet-ture udgår fra området.

Mols Bjerges typiske, tørre og varme overdrev findes også ved kysten. Lig i læ på skrænten ved Fuglsø Strand og få en fornemmelse af dyrenes levevilkår omgivet af hav, bakkekrænter og tør græsvegetation. Skrænterne er gamle havklinter, tørlagt ved landhævning.

Fuglsø Strand er rig på sukkulente planter, f.eks. den spiselige strandkål og den tidsellignende mandstro. De varme skrånninger pyntes af bakkenelike, skt. hansurt, blåklomme m.fl.

Skrænterne er også levested for farvestrålende sommerfugle, græshopper, markfirben og hugorm. Dyrelivet kan også opleves på

FUGLSØ STRAND

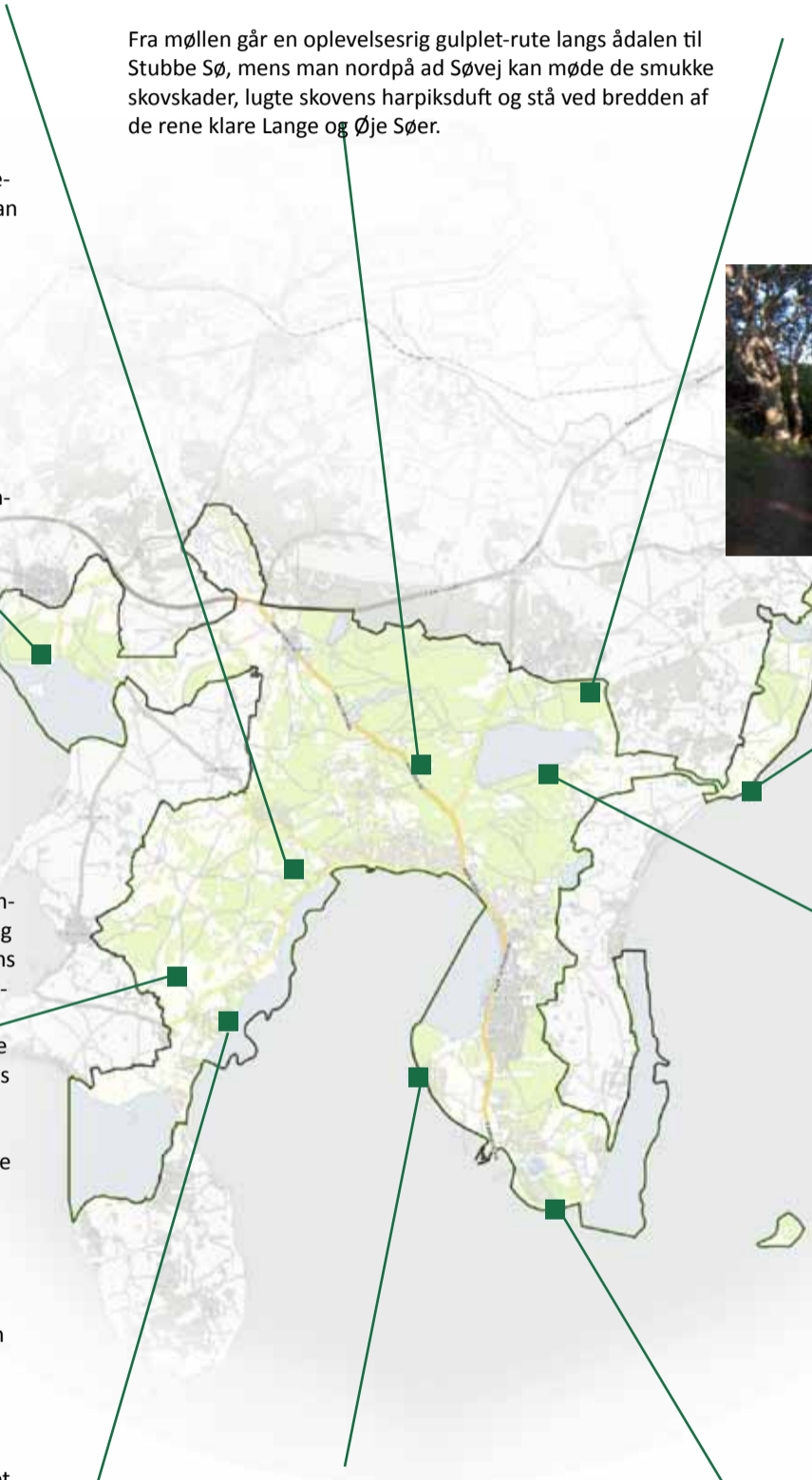
gulplet-ruten fra kysten over Store Jættehøj til det offentligt tilgængelige natur- og friluftscener Karpenhøj.

ØRNBJERG MØLLE

Fra rasteplassen ved Rønnevej går gulplet-ruten fra de flade vidtstrakte plantageområder forbi dybe erosions-slugter ned til Ørnbjerg Mølle. Rød-el med små kogler står i sump, og kanter den rislende Ulstrup Å. Åens vand er rent og klart, da det løber hurtigt og slynget på sand og grus, fjernt fra landbrug og bebyggelse. Her lever ørreder, som om vinteren konkurrerer med vandstær og isfugl om åens insekter.

Fra møllen går en oplevelsesrig gulplet-rute langs ådalen til Stubbe Sø, mens man nordpå ad Søvej kan møde de smukke skovskader, lugte skovens harpiksduft og stå ved bredden af de rene klare Lange og Øje Søer.

Den ca. 8 kilometer lange Gravlevsti mellem Ebeltoft og Gravlev er anlagt på den gamle Ebeltoft-Trustrup-jernbane. Stien fungerer i dag som cykel- og gangsti, og går gennem mange spændende naturområder.

Fra mejse- og sangerrige pile-sumpe nær Ebeltoft nås Dråby Storskovs tyste bøgehaller med skovsyre-smag og skovmærkeduft.

Tæt ved Skærsø Gods går stien over det åbne land forbi sø, eng og mark med lærke, vibe, ænder og gæs. I grøfter ses tørvejord, der viser fortiden som mose, og nordpå krydses Havmølle Å og Stubbe Søvej.

Kort efter er en afstikker til venstre mod statens arealer ved Stubbe Sø. Ved Ree Park passerer kunstige savannelandskaber med udsigt til zebra, gnu og giraf.

Ca. 500 meter før endestationen ved den offentlige parkeringsplads i Gravlev, går en afmærket sti til Naturreservat Stubbe Sø med en enestående mulighed for på tættest hold at opleve søens rige fugleliv.

GRAVLEVSTIEN

JERNHATTEN

Den hårde Jernhat (49 m) modstår havets gnaven. Naturen på den karakteristiske pynt ud mod Kattegat er præget af kalkrigt sand og ler, på toppen bevokset med troldbøge, vedbend og blå anemone.

Bagstranden og skrænterne er blomster- og insektrige overdrev med vild merian og den klistrede limurt.

Langs nordstranden, mod Rugårdskovens sølvgrå bøgkatedraler, ses store tangarter skyllet i land, begroet med mikroskopiske mosdyr og geleagtige søpunge og ind imellem 70 mio. år gamle fossile søpindsvin. Marsvin ses ofte passere tæt under land på jagt efter stenkystens mange småfisk.

På jordarealerne omkring Stubbe Sø er strandskaller i muldvarpeskud det eneste synlige tegn på, at Stubbe, Lange og Øje Sø er afsnørrede rester af en gammel fjordarm fra Kattegat over Havmølle Å. Omgivet af skov og næringsfattigt sand har området søer og vandløb klart rent vand, og de er rige på vandplanter og fisk. Odder, hav- og fiskeørn, samt isfugl gæster området, sammen med grågå, lappedykker og vandrikse. Adgangen til søbredden er dog stærkt begrænset. Benyt derfor Fugleværnsfondens åbne Naturreservat Stubbe Sø, som nås fra en afstikker af Gravlevstien.

STUBBE SØ

AHL HAGE

Ahl Hage byder på et familievenligt fladt land- og vandskab. Øst for skoven ved Ahl ses de bulede salt-påvirkede strandenge med mange vadefugle, f.eks. vibe og strandkade. Bulerne er tuer af den underjordiske gule engmyre, der har bladlus som "malkekør". Det flade soppevand ved kysten tiltrækker fouragerende vadefugle og gravænder - du kan selv finde sandorm og muslinger. Den flade hage består af havaflejret sand og grus. I 1890 blev den næringsfattige muld beplantet som plantage. En gulplet-rute leder igennem det flade landskab med smukke skov-, strand- og havudsigter.

Ebeltofts sydligste spids mod Kattegat kaldes Hasnæs halvøen, eller også blot Ebeltoft halvø. Halvøen har blomster- og insektrige hedearealer langs sydstranden, men det særlige her er fuglelivet. De lavvandede områder ved Øer Maritime Ferieby, Slusen og ved Færgehavnen er et sandt eldorado for hav-, vade- og trækfugle. Vadefugle som ryle, strandskade og regnspove har generelt spidse "knæbjede" vinger, hurtigt vingslag, skarpe skrig og lange næb og ben, så de tørmavede kan afsøge det lave vand for orme og krebsdyr. Forår og efterår overflyves området også af mange trækfugle. Ved færgelejet ses ofte store flokke af edderfugl, måger og skarv.

GÅSEHAGE